
mededelingenblad van het **SINT JOZEFKOOR**

JAARGANG 10 no 4

juni 2000

Redactie
Wim van Hugten

DIALOOG

We kunnen terugkijken op een schitterende viering op 28 mei j.l.. Het was een waardig hoogtepunt in ons jubileumjaar.

De kiem is enkele jaren geleden gelegd toen Kees van Houten in de Sint Jozefkerk inviel en de communicatie Tu Mandasti op zijn eigen wijze omspeelde. Dat het tot zo'n evenwichtige viering zou uitgroeien, daar was toen nog geen idee van. Kees heeft in de weg ernaar toe wel eens verzucht: "waar ben ik aan begonnen." Het koor moet ook wel eens gedacht hebben: "wat wil ie (ondergetekende) nou toch." Dat het ons uiteindelijk zou liggen, daar was ik van het begin af aan van overtuigd.

Verrassend was het groot aantal bezoekers en het feit dat de viering alle lagen geraakt heeft. Of het nu musici betrof, die vooral op de naam Kees van Houten afkwamen of liefhebbers van gregoriaans die nieuwsgierig waren naar ons, ze hebben genoten. De vonk is aan alle kanten overgesprongen en we waren allen geraakt. De enorme concentratie, heeft geleid tot een goede uitvoering, waarvan het de moeite waard is om deze nog eens in de rust van de huiskamer na te genieten. Dit was dialoog, een goed gesprek waarin alles gezegd is en waarin de stilte na afloop sprekend was.

Jos Leenen

EEN UNIEKE ERVARING: ONS CONCERT

Zondag 28 mei was voor mij een drukke dag, o.a. door de 1e communie Mis in de Goede Herderkerk, en enkele andere afspraken in de namiddag. Zodoende had ik niet echt gelegenheid erbij stil te staan dat die dag de verjaardag van mijn priesterwijding was. Die gelegenheid kreeg ik echter 's avonds, tijdens de bijzondere sfeer van ons unieke concert. Muziekaal gezien namen wij deel aan een gewaagde onderneming: De dialoog tussen orgel en gregoriaanse zang. De puristen onder de kenners van het gregoriaans zijn meestal geen vriend van het orgel vanuit de à-capella-gedachte, Kees van Houten had echter tijdens de Hoogmis in onze kerk al verschillende keren bewezen dat hij wel een vriend van het gregoriaans is. Het bijzondere van ons concert was voor mij vooral

dat zowel orgel als koor beiden hun zelfstandigheid behielden, maar elkaar zodanig wisten te beïnvloeden dat gewaagd 'samenspel' een indrukwekkend effect had. Magnifique! De keuze van de gezangen getuigde van een inzicht in het liturgisch jaar, en hoe zo het leven van Jezus concreet herdacht wordt. Prachtig hoe de teksten uit het evangelie reliëf kregen door een rolverdeling tussen het herenkoor, het dameskoor, de sopranen en de solisten. Zoiets doet denken aan de middeleeuwse mysteriespelen. Een extra 'proficiat' aan onze nieuwe solisten, de debutanten, die nu met veel moed even uit de groep naar voren moesten treden om alleen de grote ruimte van de St.-Lambertuskerk te overwinnen, en voor zoveel mensen die gekomen waren. Alle lof! Het geeft me moed en vertrouwen in de toekomst.

Zoals één van de concertbezoekers me zei: "Zo'n bijzonder concert heb ik nog nooit meegemaakt". Ik kon dat alleen maar beamen, en ik geloof werkelijk dat je de hele wereld kunt afreizen, maar dan nog niet iets vergelijkbaars kunt meemaken. **Daarvoor moet je dus in Helmond zijn.** Beste zangvrienden, heel veel dank voor deze prachtige prestatie. Het zorgde ervoor dat een drukke 28 mei voor mij toch nog een feestelijke en bijzondere dag werd. En al zal ik jullie altijd wel een beetje blijven plagen - dat hoort nu eenmaal zo tussen pastoors en zangkoren vanwege de aloude traditie - stiekum ben ik best wel erg trots op jullie; en het ergste is dat ik bang ben dat jullie dat veel te goed in de gaten hebben. Hartelijke groet,

Pastoor Ard Smulders.

DIALOOG MET HET SINT JOZEFKOOR....EEN BIJZONDERE ERVARING!

De Dialoog met het Sint Jozefkoor, op 28 mei in de St. Lambertuskerk, is voor mij een heel bijzondere ervaring geworden. Een gebeurtenis ook waar ik lang met een zekere spanning naar heb uitgezien, omdat het voor mij de eerste keer was dat ik tijdens een orgelbespeling (concert) louter improvisaties ten gehore zou brengen; en dat is toch nog wel even wat anders dan het spelen van bestaande stukken, die voor je neus op papier genoteerd zijn....

Improviseren en fantaseren heb ik reeds jong als kind gedaan op de piano. Vanaf mijn negende jaar kreeg ik pianoles, leerde noten lezen en van blad spelen. Maar voortdurend werd ik gegrepen door de fascinerende bezigheid van het "zelf een weg zoeken" in de klankenwereld van het instrument door middel van het fantaseren van eigen melodietjes, tegenstemmen, harmonieën en klankkleuren. Toen ik op zeventienjarige leeftijd het orgel in de St. Lambertuskerk ging bespelen tijdens de diensten bleek al gauw dat ik mijn opgedane improvisatie-ervaringen daar heel goed kon gebruiken. Als organist moet je immers een voor- en naspel maken op een gezang of lied en bovendien zoeken naar een mooie begeleiding. Het bleek al gauw dat ik mij op het schitterende Robustelly-orgel naar harte-lust kon uitleven en geïnspireerd werd door de eindeloze klankmogelijkheden van het instrument. Ik herinner mij nog heel goed hoe ik tijdens mijn eerste diensten met Kerstmis, in 1958, alle bekende kerstliederen verwerkte in talrijke improvisaties.

In de beginperiode van mijn organistenloopbaan legde ik mij veelvuldig op de orgel improvisatiekunst toe: ik volgde tweemaal een cursus aan de Zomeracademie in Haarlem, bij Cor Kee, en kreeg aan het Conservatorium in Tilburg improvisatieles bij Louis Toebosch. Toen bleek dat je voor improvisatie niet alleen aanleg moet hebben, maar dat je het door oefening ook kunt ontwikkelen: het is een combinatie van vakken-nis (harmonie, contrapunt enz.), handig hiermee kunnen omgaan en een grote fantasie, spontaneiteit en durf om je in het avontuur van het onvoorbereide te storten. Je zou improviseren componeren aan de speeltafel kunnen noemen, maar er is toch een groot verschil: een componist kan aan zijn werktafel schaven aan zijn muzikale ideeën en verbeteringen aanbrengen, voor hij het stuk als af beschouwt en het uitgevoerd kan worden. Een improvisatie ontstaat onmiddellijk, komt meteen tot klinken, terwijl men speelt voor de luisteraars; eventuele zwakke momenten en kleine aarzelingen of foutjes (die overigens bijna altijd optreden) kunnen niet meer ongedaan gemaakt worden. Je moet ze zoveel mogelijk zien te camoufleren of ze juist gebruiken om de improvisatie een nieuwe, onverwachte wending of impuls te geven. Dat maakt het improviseren tot een spannende en tegelijkertijd fascinerende bezigheid, tot een avontuur, waarin je je stort met enerzijds je vakmanschap en anderzijds met een grote onbevangenheid en durf.

In die beginjaren had ik het geluk tweemaal een prijs te winnen bij een improvisatieconcours (St. Albans 1965 en Bolsward 1968). Talrijke concerten in die tijd sloot ik af met een improvisatie over een opgegeven thema (vaak een gregoriaanse melodie). Later raakte het improviseren in concertverband een beetje op de achtergrond, mede door mijn confrontatie met de geniale composities van Johann Sebastian Bach..... ik durfde niet zo goed meer!

Toch bleef ik de improvisatiekunst wel veel beoefenen in het klein, tijdens de liturgie, door middel van het maken van voor- en naspelen bij een lied of gezang. De laatste jaren speelde ik regelmatig orgel tijdens de Hoogmis in de St. Jozefkerk. De fraai uitgevoerde gregoriaanse gezangen van het St. Jozefkoor onder de bezielende leiding van Jos Leenen inspireerden mij meer en meer tot het maken van een uitgebreid voor- en naspel. En mede door de vaak spontane en enthousiaste reacties van dirigent en koorleden werd ik me langzamerhand steeds meer bewust van de grote waarde van de dialoogvorm.

En zo kregen Jos en ik het idee om deze vaak korte momenten van creativiteit eens uit te bouwen tot een groter geheel, een soort concertmatige viering buiten de Eredienst om, in de vorm van een cyclus gezangen en improvisaties. Ik moet zeggen dat dit idee en het uiteindelijke plan tot realisatie bij mij voortdurend tegenstrijdige gevoelens hebben opgeroepen, van "wat een prachtige uitdaging" tot "zou ik dit wel kunnen?" Nu ben ik blij dat ik uiteindelijk de eerste gedachte heb laten prevaleeren. Want de Dialoog met het St. Jozefkoor is uiteindelijk voor mijzelf en ik denk ook voor dirigent en koor een waar feest geworden, een unieke belevenis van één spontane uiting van musiceervreugde.

Harfelijke groeten

Kees van Housten

ROOSTER

za 10 jun rep

zo 11 jun Hoogfeest van Pinksteren
Byrd: Mass for four voices
Alleluia: Veni
Sequentia: Veni Sancte Spiritus
Motet: To the Holy Spirit (109)

za 17 jun rep

zo 18 jun Drievuldigheidszondag
Alleluia: Benedictus
Motet: Alta Trinita (101)

za 24 jun rep

zo 25 jun Sacramentsdag
Alleluia: Caro
Sequentia: Lauda Sion
Offertorium: Portas

do 29 jun H. Mis in de Sint Jan te 's-Hertogen-
bosch

za 1 jul rep (laatste repetitie voor de zomer-
vakantie)

zo 2 jul 13e zondag door het jaar
Graduale: Venite

ONZE JARIGEN

Onze jarigen in juni , juli en augustus zijn:

8 juni Leontain van Lieshout
15 juni Susan Lucassen
22 juli Teresia Schneiders
26 juli Jan van Sas
2 augustus Sin-Yu Poon
8 augustus Caroline van Lieshout

Bestuur, dirigenten en leden feliciteren u van harte en wensen u een fijne verjaardag toe.

STUDIEREIS BRUGGE 31 MEI - 3 JUNI

BOEIENDE LESSEN VAN ROGER DERUWE

Tijdens de lessen van Roger Deruwe, bleek dat deze behalve een begaafd muziekpedagoog, een groot kenner en liefhebber van het gregoriaans is. Zoals ons voorbeeld Solesmes is, zo beschouwt ook Roger Deruwe Solesmes als de bakermat van het gregoriaans en heeft hij de ontwikkelingen daar gevolgd, ze tot de zijne gemaakt en in zijn eigen koor ingebracht. Door de boeiende wijze van les geven was de aandacht van de koorleden optimaal en werd de uitvoeringswijze die Deruwe voorstaat uitstekend overgenomen. Tijdens de lessen werden gezangen gerepeteerd van de zevende zondag van Pasen, Pinksteren en het feest van Het Heilig Hart.

Belangrijke stelregel van Deruwe is: als je zingt weet dan wat je zingt, pas dan kun je gregoriaans goed zingen. Het oefenen van elk gezang werd dan ook vooraf gegaan door een tekstverklaring waarop vervolgens de relatie van de tekst met de melodie werd uiteengezet.

In de lessen werd in het bijzonder aandacht besteed aan de volgende onderdelen:

- het los zetten en afwerken van woorden;
- de uitspraak;
- het helder houden van de klinkers (vooral a en e);
- de woordaccenten;
- het gelijk houden van de klank in de laagte en hoogte;
- het verbreden van de episema's;
- de uitvoering van de salicus;
- het aanhouden van een vlot tempo, (niet te dramatisch zingen).

Over de kwaliteit van ons koor toonde Roger Deruwe zich zeer tevreden. Het is van belang aan stijl en techniek te blijven werken waarbij hij in het bijzonder aandacht vroeg voor de koorklank en de helderheid van de klinkers.

De voorzitter roemde in zijn dankwoord de kwaliteiten van Roger Deruwe. Brugge mag trots zijn op zo'n koorleider, zoals ook wij trots zijn op onze koorleider, die, zo zei de voorzitter, allebei in velerlei opzicht op één lijn zitten. De lessen van Deruwe zullen ongetwijfeld een grote stimulans zijn om te werken aan de kwaliteitsverbetering van ons koor, zo besloot hij.

H. Missen

Op Hemelvaartsdag werd de Hoogmis opgeluisterd in de kapel van de zusters in het Begijnhof en op zaterdag werd de studiereis afgesloten met het opluisteren van de H. Mis in de parochiekerk van een goede vriend van pastoor Smulders in Brugge, waar naast de gregoriaanse wisselende gezangen de Mass for four voices van W. Byrd werd gezongen.

Ontspanning

Naast de lessen en het zingen van de H. Missen, was er natuurlijk volop gelegenheid voor ontspanning. Zo was er donderdagavond de "bonte avond" waarbij vooral de jeugd optrad maar ook de volwassenen een rol kregen toebedeeld. Het absolute hoogtepunt was de sketch "Bartolomeus en Timotheus", waarin op humoristische wijze twee minimensjes het doen en laten van het Sint Jozefkoor en de leden ervan, op de korrel namen. Eerder op de dag werd de indrukwekkende Heilig Bloedprocessie bezocht.

Terwijl de jeugd een dagje naar het stand was, bezochten de heren het brouwerijmuseum "De Halve Maan", ook wel "De Straffe Hendrik" ge-

noemd. Gedurende het verblijf werden er enkele bezoeken aan het oudste café van Brugge, "Van Vlissinghe", gebracht, waarbij tijdens het laatste bezoek, tot genoegen van de andere gasten en de waard en waardin, vol overgave en op welluidende wijze een aantal volksliederen ten gehore werden gebracht.

Aan het einde van de studiereis dankte de voorzitter al diegenen die zich hebben ingespannen bij de organisatie van de reis en die de zorg hadden voor een goed verloop ervan. Het was gezellig, maar het was ook een studiereis. We hadden in Roger Deruwe een geweldige docent. Naast het concert op 28 mei is ook deze reis een hoogtepunt in ons jubileumjaar geworden. We kunnen ons nu gaan opmaken voor de afsluiting ervan op zondag 24 september a.s..

OOK DE JEUGD WAS MEE OP STUDIEREIS

Dat ook de jeugd het naar de zin heeft gehad, blijkt uit onderstaand verslag dat door een viertal jeugdleden is gemaakt.

Op donderdag begonnen we de dag bij de nonnen. Een heel mooie Mis met daarna een glaasje drinken voor iedereen. Dat was heel gezellig, hè Ard. Toen moesten we weer dat hele eind teruglopen naar het Leocollege. Een heel eind voor ons, we liepen volgens Ard als ouwe wijven. 's Middags gingen we naar de Heilig Bloedprocessie, heel interessant. Vooral toen de paarden op hol sloegen, hè Trees en Suus. Maar het duurde wel wat lang. Daarvan teruggekomen hebben we gegeten en ons klaar gemaakt voor de

Bonte Avond. Die was een heel groot succes met Jos zijn spellen en Ard die moest dansen. En natuurlijk weer de jeugd met een spetterend optreden en als slot, een praatje tussen Timotheus en Bartholomeus (Silvère en Leontain met assistentie van Mijke en Maud).

Op vrijdag ging de jeugd naar Knokke om een dagje op het strand te liggen. De heren hadden 's morgens studie en gingen 's middags naar de bierbrouwerij. Op het strand deden we voetballen en lekker in de zon liggen. Ook hebben we gezwommen. Na een grote ijsco te hebben gegeten gingen we huiswaarts. Na wat opfrissen en afkoelen gingen we naar Bowlingcentrum St. Pieters waar we, na lekker gegeten te hebben, gingen bowlen. Na het bowlen bleven de kreupelen in het Leocollege en gingen de heren en wat jeugd nog naar de kroeg, waar Ard op hol sloeg. Ook wat anderen waren vrolijk thuis gekomen, om daarna gezellig op het dak een flesje bier te drinken. Door wat nieuwe trends van Silvère werd het nog een lange nacht.

Alhoewel sommigen mensen wat moeite hadden met opstaan, hebben we op zaterdag heerlijk ontbeten. Na het ontbijt had de jeugd een boottocht door de grachten van Brugge en hadden de heren weer studie. Daarna kregen we nog les in het jatten van auto's, met dank aan Antoon. Toen alles ingepakt was reden we naar twee kerken, waarvan de tweede de juiste was. Daar zongen we een mis. Na de mis was het tijd voor de "lunch" en wat drankjes, waarna we moe naar huis gingen.

Zoals het zich laat aanzien, zullen we in de zomervakantie gewoon door kunnen zingen. Het rooster voor deze periode volgt.

